

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

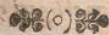
Capitulum II. Lator.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

& solemnitatibus intervenientibus,
quibus vendi possunt.

1 Notandum primum. Tametsi Prelatus bona Ecclesie pro securitate debiti per generalem hypothecam obligare possit, sicuti docui in *c. nulli 3. de rebus Ecclesie non alienandis*, ea tamen obligatione non comprehenduntur vasa, & suppellex sacra, sive ea, quæ ad divinum cultum, & templi ornatum spectant, *argum. L. 1. Cod. quæ res pignori obligari*. ubi habetur, quod in generali Pignoris obligatione non veniant res, quæ specialiter obligari non solent, talia autem sunt vasa sacra &c. quippe, quæ non nisi ob gravem & urgentem necessitatem obligare licet.

2 Notandum secundum. Ex quibus causis sacra vasa, & suppellex vendi possunt, sicuti docui in *c. nulli 3. de rebus Ecclesie non alienandis*, & *lib. 3. tra. 4. a. 10. n. 3. & c. 17. n. 31.* ex iisdem etiam causis pignoris loco obligari Laico *argum. hujus cap. & docet Syl. v. pignus q. 3.* discriminè autem est, quod si venditio Laico fiat, ea conflari vel profanari prius debent *L. sancimus 21. Cod. de SS. Ecclesie*. At verò in pignori etiã cum sacra, seu benedicta manent, dari possunt: quamquam hæc non sit propriè dicta Pignoris constitutio, nam in pignore obligatio realis, seu in re ipsa acquiritur; res autem Sacra ita obligari, seu acquiri Laico non potest, ut jus habeat in re sacra *L. 3. Cod. quæ res pignori &c. & L. 1. §. eam rem, juncta Gl. v. non potest ff. eodem*: & notavit *Gl. in authent. Hoc jus porrectum apud Gratianum causa 10. q. 2. v. conflata non esse.* hanc Pignoris obligationem non esse, sed solùm detentionem, donec pecunia debita reddatur; qua simili ratione liber homo quandoque obligari potest, id est, ut obfes tradi, ac teneri, prout notat *Gl. in suppliciter 18. v. obsidesque causa 23. q. ult. Gl. in c. ex rescripto 9. v. obsides, & docui ibi post not. 1. de jurejurando.*

Lator.

PARAPHRASIS.

Liber homo propter debitum decineri non potest, tametsi non habeat, unde solvere. Sumptum est *ex L. obfes. 12. Cod. de offi. n. 1. L. qui filias 6. Cod. quæ res pignori &c. authent. ut nulli judicium* quia verò, collatione 9.

SUMMARIUM.

1. Pro debito non potest liber homo pignoris loco retineri.
2. Limitatur tamen hæc doctrina.

Notandum. Pro debito non potest liber homo, v. g. filius debitoris, pignoris loco retineri, aut in servitutum accepto loco etiam habetur in *c. authent. quæ res*. Ubi pœna adjicitur, ut, qui ita deliquit retinendo, non solum debito cadat, sed tantam aliam pecuniam adjiciat ei, qui contentus est ab ipso, aut parentibus eius, & postea corporalibus pœnis subdat. Quæ ob rem in Imperio frequens est, ut procerales oppignorationes mandata de releando etiam quandoque sine clausula mittuntur. Ratio notandi reddi debet, quia res, quæ non est in commercio nostro, ita ut vendi non possit, ea neque pignori obligari potest *L. 1. §. eam rem supra cit.* Atqui liber homo hoc ipso, quod liber est, in commercio, ac dominio nostro non est. Ergo &c.

Limitari, & declarari debet hæc doctrina. Primò. Quod liber homo in securitatem pacis constitutus, & in quibusdam casibus etiam pro civili debito obfes dari potest, ita ut permanere debeat, sicuti expresse in *c. 6. ex rescripto*, atque ita consuetudine observari, testis est *Imola hic n. 12.*

Secundò. Quod pater ob nimitatem ego statem filium oppignorare possit, *argum. L. 2. Cod. de patribus, qui filios distraxerunt*, & notat *Gl. hic v. lex.*

Tertiò. Debitor condemnatus, si post executionem bonorum solvendo non idem

neus repetitur, nisi bonis cedere velit, capi, & incarcerari potest *argum. L. 1. Cod. qui bonis cedere possunt. ubi Gl. marginalis dicit, & Gl. finalis hic, Imolan. 13. § 16.*

Quartò. Si debitor fugiat, propter periculum amittendi debiti, capi, & reduci potest à creditore, etiam privatà auctoritate, si iudicis copia statim haberi non possit *L. au. prator 10. §. si debitorum, ubi id docent DD. ff. qua in fraudem creditorum Gl. in L. exstat. v. sine ullo iudice. ff. quod metus causa Petrus Duennas in regulis juris v. debitor fugitivus regula 175.* Idque ampliari debet, tamen debitor nondum in mora sit, neque dies solutionis advenerit; ostensâ tamen suspitione fugæ coram iudice, ejusdem auctoritate capi debet, prout *Imola h. docet, Duennas cit. lo. n. 3.* ubi pluribus relatis ait, propter periculum in mora suscipere hoc casu ad probandum, si creditor juraverit; quod tamen universim verum non est, sed iudicis arbitrio relinquendū, num ad probandam suspitionem fugæ, cum irreparabili damno creditoris, sufficiat juramentum, ita, ut ad capturam debitoris non sine infamia ejus procedi possit, sicuti *ex Baldo notavit Menochius in arbitrarijs qq. casu 78. n. 6.*

Quintò. Debitor fisci, si solvere recuset, cogi potest *L. sacrilegi 9. §. cum quoque. L. cum eo ff. ad legem Juliam peculatus.* ubi id tradit ex communi *Barolus n. 2.* Sed incarcerari non debet, nisi in contumacia persistat *L. 2. Cod. de exactionibus tributorum lib. 10.*

Sextò. Si debitor in iudicio fuit, & de sistendo se promisit, & non se stitit, sed contumax est, potest à iudice realiter apprehendi, & invitus duci *L. consentaneum 8. quomodo, & quando iudex &c.* Usitatus tamen, & commodius est, ut in bonorum possessionem missio fiat, *authent. de exhibendis reis. §. si verò semel, versiculo si verò citatus.* Cæterum, dum debitor in sua domo existit, inde extrahi ad iudicium non potest, cum domus tutissimum cuique refugium, & receptaculum sit, sed verbaliter citari

debet; sin lateat, & contumax sit, in bonorum possessionem missio fieri. *L. plerique 18 ff. de in jus vocando.* & tradit *Barolus lo. cit.* Si tamen iudicis auctoritatem contemnere videatur, mulctari potest, & idcirco realiter capi, & extrahi, *juxta L. 1. ff. si quis jus dicenti non obtemperavit,* & notavit *Imola hic n. 17.*

Porro deprehensum in crimine, pro quo imponenda venit pœna capitalis, quisque rapere potest, ut ad iudicem ducat *L. 1. Cod. de rapta virginum. L. si quis 7. ff. de furtis.* ubi *Gl. marginalis* ait, quòd in causâ criminali quisquam è domo sua extrahi possit invitus, & *Gl. in L. nemo de domo sua extrahi debet 103. ff. de regulis juris.*

CAPITULUM III. Ex præsentium.

PARAPHRASIS.

Sacerdos Ecclesiæ de Offitona calicem argenteum, & medietatem breviiarij ejusdem Ecclesiæ pro rebus sibi necessarijs comparandis, pignori obligavit, atque morte præventus, ea non recuperavit. Hoc intellecto rescriptit Alexander III. ad Episcopum Exoniensem, quandoquidem indignum est, ut dictæ Ecclesiæ res suæ, præsertim sacro ministerio deputatæ, taliter deperire debeant, ideò mandare se ipsi, si rem ita habere compererit, ut filium Sacerdotis, qui in patrimonialibus bonis successisse refertur, moneat, & compellat, ut res illas obligatas redimat, & Ecclesiæ restituat.

SUMMARIUM.

1. Propria necessitate, aut utilitate res Ecclesia oppignorare non potest Rector, Ecclesia.
2. Ita ut non tantum ille, sed etiam heres illius ad restituendum Ecclesia damnum, si quod per dolosam oppignorationem datum sit, obligetur.

Notandum primum. Rector, aut Prælati non potest res Ecclesiæ oppignorare pro propria necessitate, vel utilitate,

nam